

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 307/07-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. novembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. A. Š., S., zastúpenej advokátom Mgr. A. M., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydanom v konaní vedenom pod sp. zn. 1Cdo 136/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. A. Š. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. decembra 2006 doručená sťažnosť Mgr. A. Š., S. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vydanom v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Cdo 136/2006.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti uviedla, že v konaní vedenom Okresným súdom Humenné (ďalej len okresný súd“) pod sp. zn. 17 C 116/2004 jej bol rozsudkom z 24. októbra 2005 v plnom rozsahu priznaný uplatnený nárok na doplatenie platu. Právny

zástupca sťažovateľky podal následne 27. októbra 2005, t. j. do troch dní po vynesení rozhodnutia vo veci samej, vyčíslenie trov konania na poštovú prepravu. Okresný súd však náhradu trov konania nepriznal v požadovanej výške s odôvodnením, že lehota zachovaná nebola (náhrada trov konania bola teda priznaná iba sčasti). Sťažovateľka následne podala odvolanie proti rozsudku okresného súdu v časti týkajúcej sa trov konania. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 30. marca 2006 rozhodnutie okresného súdu potvrdil. Proti rozhodnutiu krajského súdu, ktoré bolo vydané v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 465/05, podala sťažovateľka dovolanie, v ktorom ako dovolací dôvod uplatnila odňatie možnosti konať pred súdom podľa § 237 písm. f) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Podľa sťažovateľky *„k odňatiu možnosti konať pred súdom došlo tým, že súdy nevzali do úvahy riadne a včasne urobené podanie, čím odňali jej procesné právo – právo na uplatnenie a priznanie trov konania“*.

Najvyšší súd podané dovolanie uznesením zo 7. augusta 2006 odmietol s odôvodnením, že:

1. dovolanie sťažovateľky smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný, pričom najvyšší súd tu poukázal na znenie § 239 ods. 3 OSP;
2. postupom a rozhodnutím krajského súdu nebola žalovanej znemožnená realizácia tých procesných práv, ktoré jej OSP priznáva na zabezpečenie jej práv a právom chránených záujmov.

Najvyšší súd v tejto súvislosti s poukazom na príslušné ustanovenia OSP zdôraznil, že *„ako prvostupňový tak aj odvolací súd o trovách konania vecne (meritórne) rozhodol. Jeho právne posúdenie veci, v rámci ktorého považoval lehotu uvedenú v ustanovení § 151 ods. 1 za lehotu hmotnoprávnu a nie procesnoprávnu, a preto trovy konania priznal žalobkyni len sčasti, nemôže dovolací súd vecne preskúmať“*. Zároveň v odôvodnení sťažnosťou napadnutého rozhodnutia uviedol, že *„podľa ustálenej súdnej praxe nie je postupom, ktorým by súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom skutočnosť, že by rozhodnutie spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci. Táto skutočnosť môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ OSP v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. OSP“*.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 7.8.2006 sp. zn.: 1Cdo 136/2006 bolo porušené právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Súd rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 7.8.2006 sp. zn.: 1Cdo 136/2006 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný nahradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 3.412,70 Sk k rukám právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom

prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Ústavný súd teda môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenšej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Vzhľadom na to, že sťažovateľka napadla uznesenie najvyššieho súdu, ústavný súd sa pri rozhodovaní o podanej sťažnosti zamerail na preskúmanie tohto rozhodnutia v súvislosti s obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu garantovaného čl. 46 ods. 1 ústavy.

Po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu sa ústavný súd stotožnil s jeho konštatovaním, že: *„nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania, ktoré vykazuje znaky jedného z tých rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O. s. p. ako rozhodnutia, kde dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobkyne z ustanovenia § 239 O. s. p. nemožno vyvodit’.*“ Najvyšší súd postupoval správne,

ak odôvodnenie odmietnutia podaného dovolania týmto konštatovaním neukončil, ale rešpektujúc svoju vlastnú judikatúru (napr. rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. Rc 4/2003 z 30. augusta 2001, rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. Rc 104/2001 z 27. februára 2001 alebo aj sťažovateľkou uvedený rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. Rc 117/98 z 29. októbra 1998) sa zameral na preskúmanie dovolaním napadnutého rozhodnutia krajského súdu z pohľadu, či neexistuje sťažovateľkou tvrdený dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) OSP.

Podľa zistenia ústavného súdu (z podanej sťažnosti a z jej príloh) základným problémom celého sporu je skutočnosť, že všeobecné súdy posúdili lehotu zakotvenú v § 151 ods. 1 OSP v znení platnom a účinnom do 30. júna 2007 ako lehotu hmotnoprávnu, a nie procesnoprávnu. Posúdenie lehoty uvedenej v § 151 ods. 1 OSP v znení platnom a účinnom v čase rozhodovania okresného súdu i krajského súdu z toho hľadiska, či ide o lehotu hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu, je však otázkou právnych názorov okresného súdu aj krajského súdu, ktoré ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať. Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

V tejto súvislosti ústavný súd súhlasí s názorom sťažovateľky, že právo na náhradu trov konania „*tvorí integrálnu súčasť práva na súdnu ochranu*“, nestotožnil sa však s jej tvrdením, podľa ktorého najvyšší súd pri rozhodovaní o ňou podanom dovolaní vychádzal zo záveru, že právo na priznanie náhrady trov konania „*nie je takým procesným právom, odopretie ktorého by znamenalo odňatie možnosti konať pred súdom*“. Odôvodnenie uznesenia nepreukazuje, že by najvyšší súd zastával tento názor, alebo že by z takéhoto názoru pri rozhodovaní o podanom dovolaní vychádzal. Najvyšší súd však správne zdôraznil, že „*ako prvostupňový súd tak aj odvolací súd o trovách konania vecne (meritórne) rozhodol*“.

Ústavný súd už judikoval, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v dovolacom konaní, t. j. v konaní,

v ktorom sa na základe mimoriadneho opravného prostriedku domáha ochrany pred dovolacím súdom z dôvodov, ktoré výslovne upravuje procesné právo. Jedným z takých dôvodov je aj odňatie možnosti konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP]. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v mimoriadnom opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodu na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní. Poskytnutie tejto ochrany však neznamena len úspech v mimoriadnom opravnom konaní, ak každé také rozhodnutie odpovedá na obsah dovolania ústavne súladným spôsobom v rozsahu upravenom zákonom (čl. 46 ods. 4 ústavy) (II. ÚS 249/05, III. ÚS 171/06).

Najvyšší súd sa neodmietol zaoberať opravným prostriedkom sťažovateľky, napadnuté rozhodnutie krajského súdu riadne preskúmal z pohľadu tvrdených námietok a následne, sformulujúc svoj právny názor na prerokúvanú vec, o podanom dovolaní rozhodol predpísaným spôsobom, pričom dostatočne objasnil dôvody rozhodnutia. Ústavný súd ani v tejto časti odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu nezistil dôvody, pre ktoré by bolo možné uvažovať o porušení základného práva sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu. Najvyšší súd sa s námietkami sťažovateľky riadne vysporiadal, keď v odôvodnení svojho uznesenia vysvetlil všetky sporné otázky, ktorých riešenie ho viedlo k samotnému rozhodnutiu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd zhodnotil posudzovanú sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú a rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2007